

In het begin van de twintigste eeuw groeit het Zuid-Hollandse stadje Brielle uit tot een veelbezocht bedevaartsoord. Vandaag taant het enthousiasme voor dit plaatsje, waar ooit negentien geestelijken door Watergeuzen werden gemarteld en opgeknoopt. De plaatselijke pastoor komt op het idee hun gedachtenis nieuw leven in te blazen met een stripalbum. Bij Geert De Sutter is hij daarvoor aan het juiste adres.

Lieve Wouters

'Moslims zijn de protestanten van vandaag'

GEERT DE SUTTER

WAKKERE Limburgers kennen Geert De Sutter misschien al van zijn allereerste religieuze beeldverhaal over zuster Amandina, Limburgse missiezuster in China, heilig verklaard in het jaar 2000. Ook aan de andere kant van de taalgrens werd de tekenaar reeds opgemerkt. Uitgeverij Coccinelle, gespecialiseerd in religieuze strips, vroeg hem vorig jaar het leven van een Parijse zuster in beeld te brengen. En nu komt de opdracht dus uit Nederland, meer bepaald van het bisdom Rotterdam.

Geert De Sutter moest niet lang twijfelen. Het woelige strijdtoneel van zestiende-eeuwse Geuzenopstand en Beeldenstorm leek wel de juiste voorwaarden te scheppen voor een spannend verhaal. Hoewel het bij nader inzien toch geen sinecure bleek om tegen die achtergrond de marteldood van negentien katholieke geestelijken te verhalen zonder de oecumene voor het hoofd te stoten. Als medestander van de Spaanse overheerser, met name inquisitiehertog van Alva, had de katholieke Kerk immers ook boter op het hoofd. Een zwarte bladzijde in de geschiedenis, ook al vroeg Joannes-Paulus II tijdens het Jubeljaar 2000 vergiffenis voor de uitwassen van de inquisitie.

- Hoe pakte je deze delicate opdracht aan?

De Brielse Bisschoppelijke Commissie, die belast is met de opvolging van het bedevaartsoord, reikte me een boek uit 1954 aan, waarin de hele geschiedenis beschreven staat. Dat boek is dan weer gebaseerd op het relaas van een bevoorrechte getuige. Willem van Est, neef van één van de martelaars, schreef het neer in 1603, zo'n dertig jaar na de feiten.

Mijn allereerste opdracht was dus het boek te lezen én te doorgronden, me in te leven in de tijdgeest en in het wezen van het martelaarschap. Volgde het uitschrijven

van het scenario voor de strip. Dat betekent: veel schrappen en het verhaal in de juiste plooi leggen, hoofdpersonages kiezen, er een slechterik bij betrekken, wat peper en zout toevoegen - maar ook weer niet te veel, het blijft een historisch verhaal.

Behalve aan de commissie heb ik mijn scenario ook voorgelegd aan een protestant, en tot mijn opluchting oordeelde die dat de geschiedenis recht was aangedaan. Hij was opgetogen dat ik de katholieke martelaars niet zwartwit als de goeien had voorgesteld en de hervormers als slechten. De opkomst van het protestantisme was immers een reactie tegen mistoestanden in de katholieke Kerk. Bovendien waren die katholieke geestelijken naar mijn gevoel redelijk fanatiek en dat komt ook wel in de strip tot uiting.

Wie wil kan bovendien een link leggen naar de samenleving van vandaag. Nu zijn het niet meer de protestanten die kerkgebouwen van de katholieken opeisen, maar krijgen we wel te maken met moslims die almaar nadrukkelijker in onze samenleving aanwezig zijn. We hebben het daar soms moeilijk mee. Maar misschien kan ons de geschiedenis iets leren?

- Vond je het moeilijk om je in dat martelaarschap in te leven?

Als niet-gelovige zou het onmogelijk zijn om dat te begrijpen, maar zelfs als gelovige moet ik moeite doen om in dat verhaal te duiken en het me eigen te maken. Op het eerste gezicht blijft het toch absurd om je te laten opknopen voor je geloof in de eucharistie en je trouw aan het gezag van de paus. Maar die mannen geloofden dan ook onvoorwaardelijk in het leven na de dood. Voor hen was de dood slechts een overgang naar nieuw leven. Vandaar de titel van de strip: *De tijdelijke dood*.

De verrijzenis suggereerde ik op de laatste bladzijde met tweemaal dezelfde tekening, namelijk de schuur waarin de geestelijken de dood

© Sven Dillen

vonden. Bovenaan de bladzijde is het nacht. In het midden prijken alle namen van de martelaars, en onderaan krijg je dezelfde tekening maar in heldere kleuren.

- Houden zo'n thema's je persoonlijk ook erg bezig?

De opdracht voor een religieuze strip is telkens opnieuw een aanleiding om met mijn echtgenote, die godsdienstleerkracht is, met de kinderen of met vrienden te discussiëren over geloofsopwerpen. Mijn ouders waren sterk geëngageerd in hun parochie. Ze leidden er de jeugdcatechese, een prachtige groep jongeren. Zelf achttien, namen we met enkele vrienden de werking over. Op vakantie leerden we de Focolarebeweging kennen. De combinatie van een avontuurlijk tentenkamp, het samenzijn en de bezinning die er aangeboden werd, heeft mij als gelovige gevormd. Ik heb daar veel aan overgehouden.

Later leerde ik bij de inmiddels opgedoekte jongerenafdeling van Marriage Encounter mijn huidige echtgenote kennen. Zij is mijn sparringpartner als ik feedback nodig heb. Toch heb ik het vaak moeilijk met mijn geloof en met

de Kerk als instituut. Ik trek me dan op aan de figuur van Jezus en het voorbeeld dat Hij gegeven heeft. Als ik mensen, zelfs in de parochie, bezig hoor over reïncarnatie of zo, dan haak ik af. Voor mij is het evangelie voldoende. Met al dat 'relishoppen' maak je het voor jezelf alleen maar hopeloos ingewikkeld. Probeer gewoon elkaar graag te zien en zo goed mogelijk te leven, elke dag opnieuw.

- We kennen jou nu van je religieuze strips, maar dat is slechts een recente wending in je loopbaan. Wat doe je daarnaast?

Ik studeerde aan het Sint-Lucasinstituut in Schaarbeek, vandaar mijn tekenstijl volgens de zogeheten Brusselse school, ook de 'klare-lijntekening' genoemd. Mijn ouders woonden in de buurt van Bob De Moor, die onder meer veel tekende voor *Kuifje* en met wie ik goed bevriend werd. Op het einde van zijn leven assisteerde ik hem. Zijn invloed is wel merkbaar in mijn werk. Ik illustreerde onder meer een aantal boeken, geef avondles striptekenen aan het Syntra in Hasselt en werkte een kinderprogramma uit voor het Europlanetarium in Genk. Strips

uitgeven is in België erg moeilijk. De markt is zo goed als verzadigd.

- Bekijkt het stripwereldje je met andere ogen vanwege je 'outing' als gelovige?

In Vlaanderen kennen ze me nog niet echt als religieuze strip-tekenaar. Maar inderdaad, ik ben wel een beetje bang om nu in een vakje te worden gestoken. En dat terwijl het kerkelijke milieu in de jaren 1950 nog een springplank was voor tekenaars... Maar ik vond ook niet dat ik het daarvoor moest laten. *De tijdelijke dood* is een mooi boek, zorgvuldig getekend en met een strak verhaal. Ook niet-gelovigen kunnen er iets aan hebben. Waarom zou ik me daarvoor schamen? Bij mijn avondschoolstudenten heb ik het uitgehaald en ze hebben bijna allemaal meteen een exemplaar gekocht. Zo slecht kan het dus niet zijn.

De strip *De tijdelijke dood* van Geert De Sutter is een uitgave van het bisdom Rotterdam en is tegen 10 euro verkrijgbaar bij PIC, Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt, telefoon 011/21.29.46, e-mail pic.hasselt@kerknet.be.